

Direktionen

Förslag till utökning av VA-ingenjör 2022

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att utöka VA-avdelningen med en stycken tillsvidare heltidsanställning av en VA-ingenjör.

Tjänsten och det nya arbetssättet, med att i högre grad utreda VA-ledningsnät och verk ska utvärderas vid årsskiftet 2023/24 och återrapporteras till direktionen.

Beskrivning av ärendet

VA-avdelningen har sedan omorganisationen 2020 renodlat och tydliggjort ansvarsområden inom VA-Stab. Staben har i nuläget en väldigt tydlig och strukturerad arbetsgång och arbetsfördelning. Arbetet är fördelat enligt nedan. VA-staben arbetar i alla fyra kommuner med att omhänderta bl a. nedanstående arbetsuppgifter,

Tjänst	Övergripande arbetsuppgifter
Avdelningschef VA	Övergripande ansvar ekonomi, personal och verksamhet, strategifrågor, ekonomi-, investerings- och budgetfrågor, beställarfunktion
Enhetschef VA-verk	Ansvarig VA-verk, ekonomi, personal och verksamhet, budget, drift och investering, systemansvarig Va operatör och Mimerva. El ansvarig.
Enhetschef VA-nät	Ansvarig VA-ledningsnät, ekonomi, personal och verksamhet, budget, drift och investering
VA-ingenjör	Planarbete detaljplaner och översiktsplaner, remisser bygglov, nybyggnadskartor, förhandsbesked. förnyelseplanering, förstudier.
3 st Vatten- och miljötekniker	VA-miljöfrågor vatten och avlopp, miljörapportering, egenkontroll, remisser vattenskyddsområden, vattenkvalitet, uppströmsarbete
VA-tekniker	Nyanslutningar, anslutningsfrågor, taxor & anslutningsavgifter, skadestandsärenden. Avtalsfrågor
GIS-ingenjör	Kartansvarig, systemansvarig VA-Banken, inmätningar, servitut & ledningsrätter, utlämnande av kartmaterial,

	kartarkiv
Vatten och miljötekniker	Systematiskt arbetsmiljöarbete, skyddsronder, besiktningar, utbildningsplanering, GDPR

VA-staben arbetar även löpande med stöttning mot driftavdelningen i frågor kopplat till den dagliga driften av VA-anläggningen, frågor kopplat till VA i investeringsprojekt i utförandet av projektenheten, frågor gällande VA och samverkan från övriga avdelningar inom förbundet och förvaltningen och frågor från kommunledningar och politik inom kommunerna.

Under de senaste åren har VA-stabens resurser allt mer gått åt till att omhänderta arbetsuppgifter kopplat till huvudmannaskapsfrågor, då ingen resurs eller kompetens för detta finns på kommunerna. Konsekvensen av det är att viktiga arbetsuppgifter kopplade till driftansvaret har blivit nedprioriterade. De arbetsuppgifterna gäller främst hur VA-anläggningen ska underhållas och omhändertas i framtiden för att säkerställa en säker anläggning för kommande generationer.

I dagsläget saknar VA-avdelningen resurser för att omhänderta ett antal arbetsuppgifter fullt ut och vissa inte alls, bl a,

- Förnyelseplanering av ledningsnätet och framtagande av förnyelseplan.
- Underhållsplanering av anläggningar och framtagande av underhållsplan.
- Projektledning/utredning kopplat till dagvattenhantering, så som taxa, rening- och fördröjningsanläggningar.
- Projektledning/utredning av fjärravlästa vattenmätare
- Projektledning/utredning av flödesmätare på ledningsnätet.
- Projektledning, utredning och genomförande av uppströmsarbete kopplat till kvalitet på inkommande avloppsvatten.
- Projektledning av pågående reservvattenutredningar.

Följande lagstiftning är beslutad och kommer att vara gällande inom en snar framtid, lagstiftningen kommer att ytterligare öka arbetsbelastningen på VA-staben då det saknas resurser och kompetens för att omhänderta dessa frågor fullt ut inom kommunerna,

- NIS direktivet, LIVSFS 2022:2 - Livsmedelsverkets föreskrifter om informationssäkerhetsåtgärder för samhällsviktiga tjänster inom sektorn leverans och distribution av dricksvatten
- LIVSFS 2022:3 - Föreskrifter om ändring i Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2008:13) om åtgärder mot sabotage och annan skadegörelse riktad mot dricksvattenanläggningar.
- (EU) 2020/2184, dricksvattendirektivet, nya dricksvattenföreskrifter beslutas hösten 2022.

- Förändringar i Lagen om allmänna vattentjänster, nya lagkrav på vattentjänstplan och skyfallsåtgärder på befintlig anläggning.

Konsekvens vid utebliven utökning

För att kommunerna ska kunna fullfölja sitt ansvar som VA-huvudman enligt Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster samt säkerställa att lagstyrda krav uppfylls måste de punkter som redovisas ovan omhändertas.

Konsekvensen blir att utan en genomarbetad planering för omhändertagande av VA-anläggningen kan kommunerna tvingas till plötsliga och stora taxehöjningar i framtiden för att akut omhänderta VA-anläggningen. Huvudman i kommunerna riskerar även att inte uppfylla §10 i lagen om allmänna tjänster som ställer krav på att en allmän VA anläggning skall ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som ställs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljö.

Med de antal tjänster VA-staben har idag kan inte VA-avdelningen omhänderta de redovisade punkterna på ett korrekt sätt inom en 5-7 års period, avdelningen har inte heller någon möjlighet att stötta kommunerna i frågor kopplat till de nya kommande lagändringarna. Därför bör VA-staben utökas med minst en VA-ingenjör för att omhänderta en del av dessa arbetsuppgifter.

Kostnader

För tjänsten tillkommer utöver lönekostnader även kostnader för kontor, IT samt eventuellt forskaffningsmedel. Då kommunalförbundet ska omlokaliseras till Lindesbergs kommun vid årsskiftet är det något oklart vad omfattningen på dessa kostnader blir. Vid årsskiftet 23/24 ska dessutom en ny finansieringsmodell antas av medlemskommunerna, vilket också kan ha påverkan på OH-kostnaderna.

Kostnaden är medtagen i förslag till taxa för 2023.

Önskad tidplan

2023 kvartal 1 rekrytering av VA-ingenjör

För ärendet aktuella handlingar

Taxeberäkning för 2023

Riksinventering utökning av tjänst VA-stab.

Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen

Markus Orre
Avdelningschef VA

Utökning av tjänst VA stab.

Syfte

Arbetsgivaren är den som har huvudansvaret för arbetsmiljön. I Arbetsmiljöverkets föreskrifter framgår närmare bestämt hur arbetsgivaren ska gå tillväga för att uppfylla detta ansvar. I föreskriften AFS:2001:1 (Systematiskt arbetsmiljöarbete/SAM) påbjuder Arbetsmiljöverket följande åtgärder (8§) från arbetsgivarens sida inför en förestående ändring i verksamheten:

”När ändringar i verksamheten planeras ska arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva att åtgärdas.”

Att en sådan riskbedömning ska vara skriftlig följer av föreskriftens 5§.

Det åligger också arbetsgivaren att tillse att arbetstagare och skyddsombud får möjlighet att medverka med sina kunskaper och erfarenheter i såväl själva riskbedömningen som utformningen av handlingsplanen.

De ändringar som föreskriften förhåller sig till kan handla om olika typer av organisationsförändringar, nya ledningsformer, ändrade driftsformer eller kombinationer av driftsformer, personalförändringar, nya arbetstider, ny-, om- och tillbyggnader.

Karaktäristiskt för de förändringar som avses här är att de är ingripande på ett sätt som innebär att de inte kan betraktas som ett naturligt inslag i den dagliga löpande verksamheten.

Utifrån de planerade förändringarna har arbetsgivaren att genomföra en bedömning av vilka risker för ohälsa och olycksfall som dessa kan föra med sig. Riskbedömningen ska göras innan förändringen genomförs, men avse tiden efter förändring. Syftet med detta är att arbetsgivaren med hjälp av systematik och analys ska kunna vidta förebyggande åtgärder för att motverka och helst eliminera de identifierade riskerna.

Beskrivning av förändringarna

VA stab kommer att utökas med en VA ingenjör. Arbetsgruppen kommer att bestå av 11 st tjänstemän fördelat på 1 st avdelningschef, 2 st VA ingenjörer, 4 st vatten-och miljötekniker, 1 st VA tekniker, 1 st GIS ingenjör och 2 st enhetschefer. Alla tjänsterna ligger under avdelningschef VA.

Var sker ändringarna

VA-avdelningen.

Arbetstagare/grupper som påverkas

Personal VA stab, enhetschefer VA, avdelningschef VA.

Medverkan

Markus Orre, Avdelningschef VA
Christine Andersson, VA ingenjör

Dokumentnamn							
Utökning av tjänst VA stab							
Samhällsbyggnadsförbundet Bergslagen			Datum		Version		
			2017-08 (rev 2021-01)		2		
Beskrivning av planerad ändring			Framtagen av		Godkänd av		
Utökning av tjänst							
Deltagare							
Markus Orre, Avdelningschef VA Christine Andersson, VA ingenjör							
Riskkälla	Riskbedömning			Åtgärd	Ansvarig	Klart när?	Kontroll utfört. Datum.
	låg	med	hög				
Avdelningschef får personalansvar för 10 st tjänstemän.			X	På grund av idag redan hög arbetsbelastning så bör detta utredas. Ev. flytta delar av personal till enhetscheferna	Avdelningschef		

Vid utebliven utökning riskeras att Förbundet inte kan ta sitt fulla verksamhetsansvar, exempelvis försening av förnyelseplaner, underhållsplaner och nödvändiga utredningar.			x	Utökning av tjänst	Avdelningschef		
Den redan höga arbetsbelastningen har resulterat i längre sjukskrivningar och vid en utebliven utökning med personal riskerar Förbundet att inte fullfölja sitt arbetsmiljöansvar.			X	Utökning av tjänst	Förbundschef		
Tidsåtgång för att lära upp en person hur organisationen är strukturerad samt vilket ansvar Förbundet har i VA frågan kan bli en påfrestning för tjänstemän i VA staben.	X			Flytta delar av personal till enhetscheferna	Avdelningschef		
VA Stab behöver ett nytt kontor	X			Behöver utredas/säkerställas så att inte kontorsbrist uppstår	Avdelningschef		
En ny medarbetare behöver tillgång till nätverksanslutning och datorutrustning	X			Behöver utredas/säkerställas så att inte brist på utrustning uppstår	Avdelningschef		